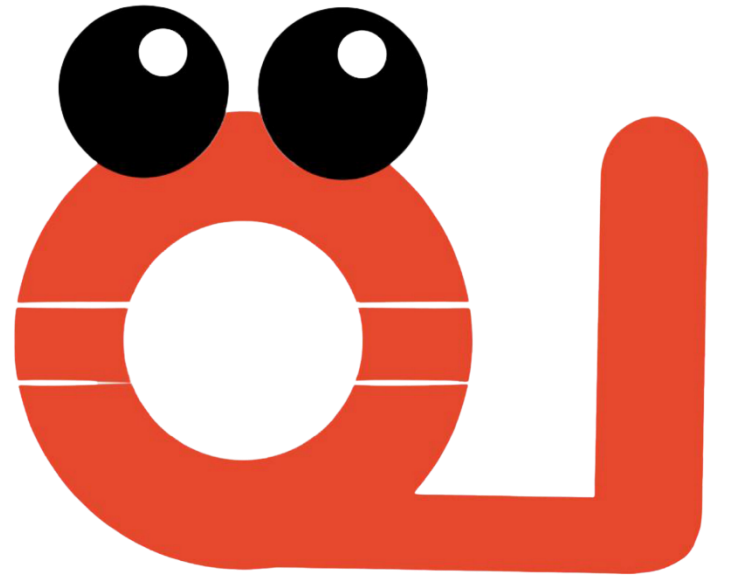

HUKUK

ÖZİŞİK

NOTLAR

1996

IDARE HUKUKU

BAHAR-FİNAL

0 505 346 19 98

@ozisikhukuknotlar

Bizi Tercih Ettiğin İçin **TEŞEKKÜR EDERİZ**

Tek bildiğim hiçbir şey
bilmediğimdir.

Sokrates

Shopier Mağazamız Üzerinden
2/3/4/6 Taksitle
Alışveriş yapabilirsiniz.

OZISIKHUKUKNOTLAR

Instagram Üzerinden Bizi Takip Edip
Merak Ettikleriniz Hakkında Soru
Sorabilirsiniz Teşekkür Ederiz. !

İDARİ FAALİYETLERİN KONUSU

KAMU HİZMETİ: Anayasa, CBK ve kanunların idareye yüklediği görevlerine kamu hizmeti denir. Toplumun genel ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere kanunlarca yüklenmiş bir görev olarak sürekli ve düzenli olarak yürütülür. Bizzat idare tarafından sunulabilir, idarenin yakın denetimi altındaki özel kişiler tarafından da gerçekleştirilebilir. Kurulmuş bir kamu hizmetinasıl kurulduysa öyle kaldırılır.(Yetki ve usulde paralellik)

NOT: Kamu hizmeti teşkilatının kurulabilmesi için kamu hizmetini gerektiren kamusal ihtiyacın ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Kamusal ihtiyacın ortaya çıkmasıyla ya doğrudan idare tarafından kamu hizmeti teşkilatı oluşturulur ya da idarenin kolluk denetiminin ötesinde bir denetim ve düzenleme yetkisi dahilinde kamu hizmeti, özel kişilerce kurulur. Özel kişilerce kamu hizmeti oluşturulması halinde bunun sonucu olarak özel kişilere de kamu gücü ayrıcalıkları tanınır. Kamu yararının gerekli kıldığı hallerde yasama organının iradesine uygun olarak özel teşebbüsün sonradan kamu hizmeti haline getirilmesi de mümkündür.

KAMU HİZMETİNİN TEMEL İLKELERİ

- A) Süreklilik (Devamlılık / Kesintisizlik / Düzenlilik)** Hizmetin sürekli yapılmasıdır. Bu ilke, hizmetin idareden beklenen kalitede yerine getirilmesini de kapsar.
- B) Uyarılama (Değişkenlik)** Kamu hizmetinin teknolojik gelişmelere uyarlanması gerekir. A.Y m.65 uyarlanma ilkesine bir sınır getirir: "Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir."
- C) Eşitlik İlkesi** Kamu hizmetinin idare tarafından tarafsız bir şekilde, herkese eşit bir şekilde sunulması gerekir. İdare kamu hizmeti sunarken Anayasa m.10 daki "kanun önündeki eşitlik" ilkesine uygun davranmalıdır.
- D) Bedelsizlik (Meccanilik)** Klasik kamu hizmeti anlayışında kamu hizmetleri bedelsiz olarak sunulur. Örn. Devlet okullarında ilköğretim kamu hizmetinin karşılığı olarak hizmetten yararlananlardan bir bedel almamaktadır. (anayasa m.42/5)

KAMU HİZMETİNİN GÖRÜLME USULLERİ

- Kamu hizmetinin asli sahibi idaredir fakat bunu bazen özel kişilere de devredebilir.

☺ **İhtimaller:**

1) Kamu hizmetinin bizzat idare tarafından görülmesi (Emanet/ Re'gie Usulü)

ÖR: Polisin gece devriye gezmesi ve devlet hastanesindeki doktorun hizmeti

2) Kamu hizmetinin idare dışındaki özel kişilere gördürülmesi

Tek Taraflı İşleme

Ruhsat / izin / lisans usulü (kamu hizmeti ruhsatı)

-MEB' in özel okula ruhsat vermesi

ile o okulun açılması

-Belediyenin özel halk otobüsüne izin

vermesi

İki Taraflı İşleme (sözleşme ile)

a) **İdari Sözleşme İle:** Bu sözleşmeden doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözülür.

1- İmtiyaz Usulü: Özel kişi iş yerini baştan kuruyor. İdareden para çıkmıyor. Özel kişi gelip senelerce işletiyor. İşletmeyi bırakınca her şey idareye kalıyor.

2- İltizam Usulü: Zaten kurulu bir düzen var. Özel kişi (mültezim) gelip idareye para veriyor. İdarenin cebinden para çıkmıyor. (Çok nadir uygulanır.) Osmanlı'da vergi toplama uygulamasında kullanılmıştır.

3- Müşterek (Emanet) Usulü: İdare " sen yeter ki bu işi yap ben kârını garantiliyorum" diyor. Örn. Belediyelerin şehir tiyatroları

b) **Özel Hukuk Sözleşmesi İle:** Bu sözleşmeden doğan uyuşmazlıklar adli yargıda

çözülür. Anayasa madde 47'den sonra gündeme geldi. Yap-işlet devlet ve yap-işlet sözleşmeleri

İMTİYAZ SÖZLEŞMELERİ

İmtiyaz sözleşmesi, idarenin kendi görev alanında bulunan bir kamu hizmetini, kendi adına işletmek ve hizmet karşılığı alınan ücreti hizmetten yararlananlardan almak üzere bir özel kişiyi görevlendirmesi, yetki vermesidir. İmtiyaz, kamu hizmetinin sözleşme ile bir başkasına gördürülmesi konusunda en eski modeldir.

Sözleşmenin İçeriği: İlk bölüm düzenleyici işlem niteliği taşıyan, hizmetin tarif edildiği bölümdür. İkinci kısım ise hizmeti yapabilmesi için o özel kişiye tanınması gereken ayrıcalıklar ve yetkileri barındırır. Bu kısım şart işlem niteliğindedir. Üçüncü bölümde ise hizmetten yararlananlardan ne kadar katılım payı alınacağını düzenlediği bölümdür. Subjektif işlem niteliğindedir.

İmtiyaz Sözleşmesinde Tarafların Yetkileri

- a) İdarenin Yetkileri: Tek taraflı değişiklik yapma yetkisi ve tek taraflı fesih yetkisi. Tek taraflı değişiklik yapma yetkisi sözleşmenin sadece düzenleyici işlem ve şart işlem bölümünde yer alır. Tek taraflı fesih yetkisinde ise idare istediği zaman imtiyaz sözleşmesini tek taraflı olarak feshedebilir. Bunun da iki ihtimali vardır.
1. Rachat (raşa) = İmtiyazın satın alınması
 2. Iskat = İmtiyazcının kusuru sebebiyle sözleşmenin feshedilmesi
- b) İmtiyazcının Hakları:
- Mali Denge İlkesi: İmtiyazcının hizmeti üstlenirken beklediği mali faydanın ortadan kaldırılmaması gerekir. Bu dengenin korunması için de iki temel ilke vardır.
 - 1- Fait Du Prince İlkesi: İmtiyaz sözleşmesinde imtiyazı veren idare sözleşme dışı, tek taraflı bir işlemle imtiyazcıya zarar verirse bu zararı tazmin eder.
 - 2- Emprevizyon (Öngörülmezlik) İlkesi: Hem idarenin hem de imtiyazcının dışında (doğal afet, savaş vs.) imtiyazcının zarara uğraması ve bu hizmeti yerine getiremeyecek hale düşmesi. Bu koşullarda idarenin imtiyazcıya o hizmeti asgari koşullarda gerçekleştirebileceği ölçüde bir tazminat ödemesi gerekir.

-KOLLUK-

Kamu düzenini sağlamak açısından yapılan faaliyetler kolluk kavramı ile ifade edilir.İdare; kamu düzenini sağlamak, korumak, bozulmasına engel olmak ve bozulduğu takdirde eski hale getirmek amacıyla kolluk faaliyeti yapar.

Kolluk faaliyetleri, kamu hizmeti olarak kabul edilmelidir. Kolluk faaliyetleri diğer kamu hizmetlerinden farklı esaslara göre yürütülmektedir. Kolluk faaliyetlerinin temel özellikleri şunlardır:

- 1- Kolluk faaliyeti, kamu gücüne dayanan, kişilerin temel hak ve özgürlükleri ile yakından ilişkili olan bir faaliyettir. Bu faaliyet idare tarafından gerçekleştirilir. İdare, kolluk faaliyetini yerine getirmekten vazgeçmez.
- 2- Kolluk faaliyeti tek yanlı idari işlemlerdir. (İzin verme, bildirim alma, yaptırım uygulama vs.) Kolluk faaliyetinin yerine getirilmesi için özel hukuk kişileri ile bir sözleşme yapılamaz.
- 3- Kolluk faaliyetinin amacı, kamu düzenini korumak ve bozulan kamu düzenini yeniden tesis etmektir.

Bu özellikler zamanla değişime uğramıştır. Örneğin, özel hukuk kişilerinin personeli, teknik bilgisi ve uzmanlığından yararlanmak, bu faaliyetin özel hukuk kişilerinca daha etkin ve işlevsel şekilde yerine getirilebileceğine inanmak gibi nedenlerle **bugün kolluk faaliyeti özel hukuk kişileri tarafından da yerine getirilmekte veya yerine getirilmesine katılmaktadır.**

ÖRNEK: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu m.134: " Okul geçitlerinde, trafik zabıtasınca verilmiş belgesi bulunan ve özel kıyafet veya işaret taşıyan kişiler, görev sırasında trafik yönetimi açısından görevli kişilerin yetkilerine sahiptir. Okul geçitlerinde görevli olarak çalışabileceklerde aranacak kriterler, bunların hangi şartlarda, zaman ve sürelerle görev yapacakları, kıyafetleri ve taşıyacakları işaretler ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir. Okul geçidi görevlisinin talimatına uymayanlar hakkında duyuru üzerine trafik zabıtasınca, eylemine uyan madde hükmüne göre işlem yapılır."

!!! Kolluk faaliyeti sadece polis, jandarma ve zabıttan ibaret değildir. Bir gıda fabrikasını denetlemeye giden personel ya da pandemi esnasında uyulması gereken tedbirleri denetleyen personel de kolluk faaliyetine tabiidir. İdarenin kamu düzenini korumaya yönelik bütün faaliyetleri kolluk faaliyeti kapsamındadır.

KOLLUK VE KAMU DÜZENİ

Kolluk faaliyetinin amacı kamu düzenini sağlamaktır demiştik. Kamu düzeni ise " toplumun barış, güven ve gelişme içinde yaşamını sürdürmesi halidir." Özet olarak belirtmek gerekirse kamu düzenini oluşturan unsurlar " genel güvenlik, dirlik ve esenlik, genel sağlık ve genel ahlaktır."

- A) *Genel Güvenlik, bireylerin tehlike ve kazalara karşı korunmasını, can, ırz ve mal güvenliği bakımından huzur içinde bulunmasını gerektirir. Örneğin, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un amacı, kamu düzeninin güvenlik unsuruna da vurgu yapmak suretiyle " afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yasama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları belirlemektir." Şeklinde düzenlenmiştir.*
- B) *Dirlik ve Esenlik, toplumun, günlük hayatın akışını engelleyen gürültü ve görüntü kirliliği dahil her türlü düzensizlik, karışıklık ve kargaşadan korunmasını ifade eder. Örneğin, İmar Kanununa göre "belediyeler veya valilikler mahallin ve çevrenin özelliklerine göre yapılar arasında uyum sağlamak, güzel bir görünüm elde etmek amacıyla dış cephe boya ve kaplamaları ile çatının malzemesini ve rengini tayin etmeye yetkilidir." (m. 21/4)*
- C) *Genel Sağlık, toplumun, hayvanların ve bitkilerin bulaşıcı ve yaygın hastalıklardan korunması ve toplumsal yaşamın sağlıklı bir ortamda sürdürülmesi anlamına gelir. Örneğin, 4207 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunun amacı, 1. Maddesinde, "kişileri ve gelecek nesilleri tütün ürünlerinin zararlarından, bunların alışkanlıklarını özendirici reklam, tanıtım ve teşvik kampanyalarından koruyucu tertip ve tedbirleri almak ve herkesin temiz hava soluyabilmesinin sağlanması yönünde düzenlemeler yapmaktır." şeklinde belirlenmiştir.*
- D) *Genel Ahlak, belli bir zamanda bir toplumun büyük çoğunluğu tarafından benimsenmiş bulunan ahlak kurallarıyla ilgili hareketleri gösteren ve kolayca anlaşılan bir anlam taşımaktadır. (Anayasa Mahkemesi'ne göre) Örneğin, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 8/f maddesinde yayın hizmetlerinin "toplumun milli ve manevi değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı olamayacağı" ifade edilmiştir.*

-KOLLUK ÇEŞİTLERİ-**A. İdari Kolluk-Adli Kolluk**

İdari kolluk, kamu düzenini korumak ve bozulmasına engel olmak için yapılan faaliyetlerdir. Adli kolluk ise kamu düzeni bozulduktan sonra, suç faillerini tespit etmek, yakalamak, delilleri toplamak, bunları adli makamlara teslim etmek suretiyle, bozulan kamu düzenini yeniden tesis etmek için yapılan faaliyetleri ifade eder.

Ülkemizde adli kolluk ve idari kolluk fonksiyonel olarak birbirinden ayrıdır fakat organik anlamda birbirinden ayrılmamıştır.

1- İdari Kolluğun Başlıca Görevleri

- Kamu düzeni bozulmadan önce, kamu düzenini tehdit eden ve tehlikeye düşüren durumların ortaya çıkması halinde harekete geçerek gerekli tedbirleri alır. Yani önleyici, engelleyici, koruyucu ve durdurucu niteliktedir.
- Kamu düzeni bozulduktan sonra da görevli olabilir. Bu amaçla kamu düzenini bozan kişilere örneğin, İdari para cezası verme, ehliyetine el koyma ve işyerini kapatma gibi idari yaptırımlar uygulanır.
- İdari kolluk, kamu gücüne dayandığı ve kişilerin temel hak ve özgürlükleri ile yakından ilgili olduğu için kanuni dayanak gerektirir ve kural olarak idare tarafından yerine getirilir.
- İdari kolluk, amaçlarını gerçekleştirmek için idari işlemler tesis eder, idari eylemler yapar.
- İdari kolluk işlemleri hak doğurucu nitelikte değildir. Her zaman geri alınabilir.
- Kamu düzenini korumak ve bozulmasına engel olmak için idari kolluk re'sen harekete geçer. Aksi durum, idarenin sorumluluğunu gerektirir.
- İdari kolluk personelinin görevleri ile ilgili işledikleri suçların soruşturulması 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre yapılır.
- İdari kolluk personeli idari makamların emri altındadır.

2- Adli Kolluğun Başlıca Görevleri

- Adli kolluk, bağlı bulunduğu kolluk teşkilatının bir parçası olup öncelikli görevi, karşılaştığı suçun işlenmesini önlemektir. Bununla birlikte kamu düzeni bozulduktan sonra, suç faillerini tespit etmek, yakalamak, delilleri

toplamak, bunları adli makamlara teslim etmek suretiyle, bozulan kamu düzenini yeniden tesis etmekle görevli kolluktur.

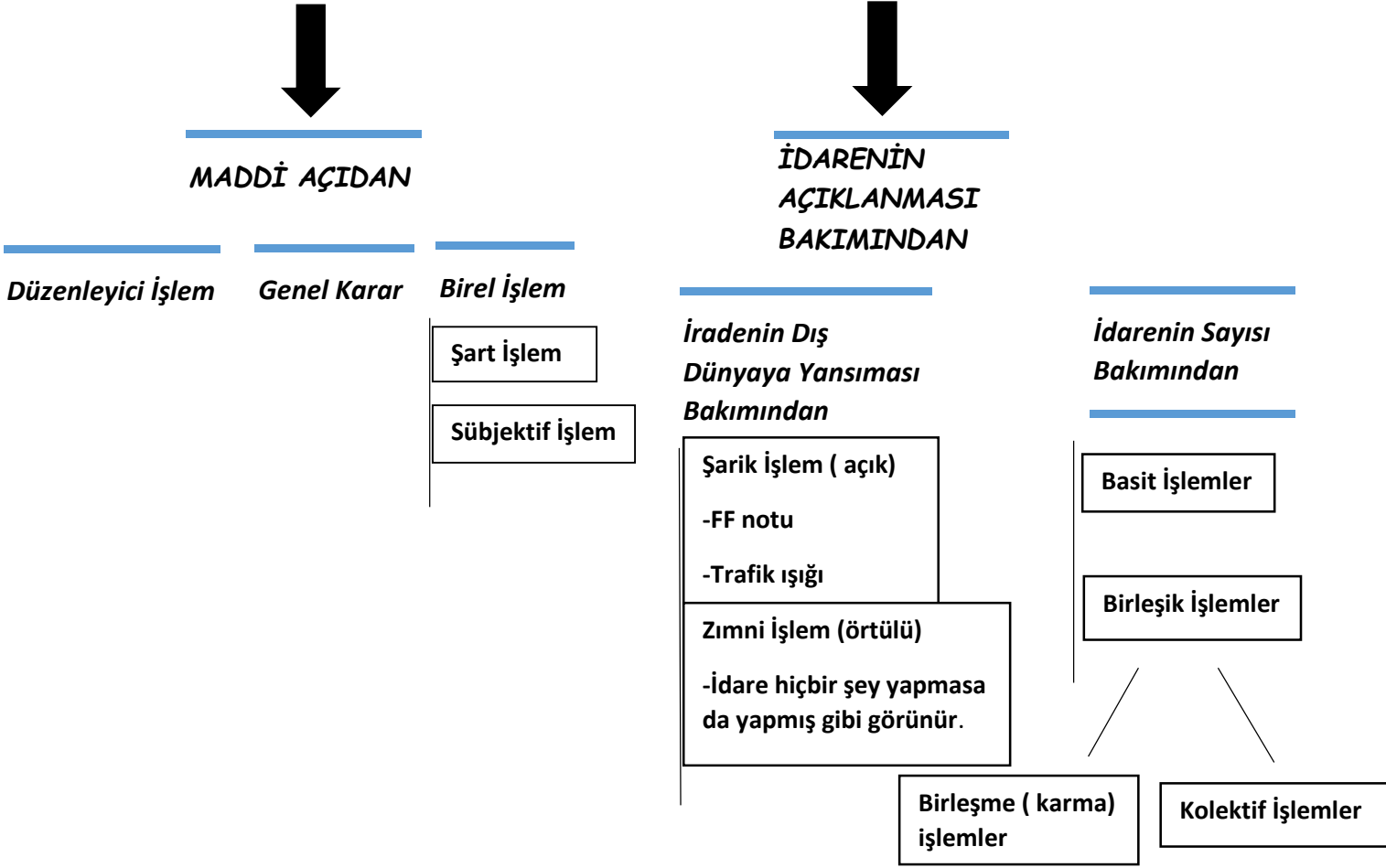
- Adli kolluk, Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda görev yapar.
- Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hallerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı hale dönüştürülür. Ancak, kolluk görevlisi emrin yazılı hale getirilmesini beklemeden sözlü emrin gereğini yerine getirir.
- Cumhuriyet başsavcıları ve Cumhuriyet savcıları; adli kolluk hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülebilmesi amacıyla, adli kolluk görevlilerince ifa edilen adli işlemleri her zaman denetler.
- Adli kolluk personelinin görevleri ile ilgili işledikleri suçlar doğrudan doğruya Cumhuriyet savcıları tarafından soruşturulur.

B) Genel İdari Kolluk-Özel İdari Kolluk

1- Genel İdari Kolluk; Genel idari kolluk faaliyeti, tüm ülke çapında kamu düzenini sağlamak amacıyla yürütülür. Genel güvenlik, genel sağlık ve dirlik ve esenlik sağlanır. Genel idari kolluk makamları, Cumhurbaşkanı, içişleri bakanı, valiler, kaymakamlar ve bucak müdürlerinden oluşur. Genel idari kolluk personeli ise polis, jandarma, sahil güvenlik ve çarşı ve mahalle bekçilerinden oluşur. Genel idari kolluk makam ve personeli kanunlar tarafından kendilerine verilen görevleri yapar ve yetkileri kullanır.

- a) Polis; idari, siyasi ve adli polis olarak üçe ayrılır. Üniformalı ya da sivil olarak görev yaparlar. Polisin sorumluluk alanı Türkiye yüzölçümünün yaklaşık %7 sini kapsamaktadır.
- b) Jandarma; mülki, askeri ve adli olmak üzere üçe ayrılır. İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Ülkenin yaklaşık %93 lük kısmını kapsamaktadır. (İçişleri Bakanının kararıyla bir il veya ilçenin tamamı polis ya da ajandarma görev ve sorumluluk alanı olarak belirlenebilir.)
- c) Sahil Güvenlik; İçişleri Bakanlığına bağlı olan silahlı bir genel kolluk kuvvetidir. Görev alanı " kara ve denizin birleşim noktasından itibaren tüm deniz alanları ve bu alanlar içerisinde bulunan liman tesisleri ve bunlara hizmet veren diğer tesisler, marina, balıkçı barınağı, çekek yeri, dalyan, iskele, rıhtım ve benzeri kıyı tesisleri ile demir yerleri dahil olmak üzere Türkiye Cumhuriyetinin bütün sahillerinde, iç suları olan Marmara Denizi ile İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında, liman ve körfezlerinde, karasularında, akarsuların denize döküldüğü yerden itibaren sahil güvenlik gemi ve botlarının girebileceği veya ulaşabildiği akarsu içlerinde, münhasır

İDARİ İŞLEMİN TÜRLERİ

A) MADDİ AÇIDAN: idarenin düzenleyici işlemleri, kaynağını Anayasa'dan ya da kanunlardan ve CBK 'lardan alan genel, soyut, sürekli ve kişilik dışı kural koyan işlemlerdir. **Birel işlemler ise** belli bir kişi ya da nesneye yönelmesi ve münferit bir durumla ilgili olarak somut ve özel bir düzenleme içermesi sebebiyle düzenleyici işlemlerden ayrılır. Birel işlemler şart ve sübjektif işlemlerdir.

a) Şart İşlem: Belli bir kişi ya da nesneye yönelik olarak yapılan ve o kişi ya da nesneyi belli bir hukuki statüye koyan ya da bir hukuki statüden çıkaran idari işlemlere şart işlem denilir. Birel işlemlerin büyük bir kısmı şart işlemdir. Örn. Öğretim kurumuna kayıt işlemi, inşaat için verilen ruhsat, disiplin suçu işleyene verilen disiplin cezası, memurun atama ya da emeklilik işlemi, öğrencinin aldığı diploma vs. Bu işlemlerin ortak özellikleri, maddi açıdan özel, somut, bir kere uygulanmakla tükenen, kişisel bir düzenleme taşımaları yanında, yönedikleri kişi için nesnel bir hukuki durum yaratmamalarıdır.

edilmektedir. İdari işlemin geri alınması öncelikle, yetkide ve usulde paralellik ilkesi çerçevesinde işlemi yapan makam tarafından, işlemin yapılmasındaki usul izlenmek suretiyle yapılır.

GERİ ALMA/ KALDIRMA			
Düzenleyici İşlemler		Birel İşlemler	
Hukuka Uygun Olanlar -Geri alınamaz -Kaldırılabilir	Hukuka Aykırı Olanlar 1)Hak Doğurmuşsa -Geri alınamaz -Kaldırılabilir 2) Hak Doğurmamışsa -Geri alınabilir -Kaldırılabilir	Hukuka Uygun Olanlar -Geri alınamaz -Hak doğurmuşsa (kural) kaldırılamaz <u>İstisnası:</u> Karşı işlem	Hukuka Aykırı Olanlar 1)Hak Doğurmuşsa a)Dava süresi geçmemişse -Geri alınabilir -Kaldırılabilir b)Dava süresi geçmişse -Geri alınamaz <u>İstisnası:</u> Yokluk açık hata, gerçek dışı beyan veya hile hallerinde her zaman geri alınabilir. -Kaldırılabilir. 2)Hak Doğurmamışsa -Geri alınabilir -Kaldırılabilir

Notun Devamı İçin ...

ozisikhukuknotlar ▾

72
gönderi

9.897
takipçi

2.398
takip

☆ ÖZİŞİK KIRTASIYE ☆
Hukuk Hizmeti
⚖️ **Hukuk Fakültesi Ders Notları Bilgi & Sipariş** ⚖️
💎 DM & Whatsapp 💎
🔻🔻 **Shopier Magaza Siparis Linki** 🔻🔻
🔗 shopier.com/Ozisikkirtasiye

**DERS NOTLARINI
SİPARİŞİ İÇİN
ULAŞABİLİRSİNİZ**